

תל אביב: 28.08.2023

לכבוד

ראש העיר נשר – מר רועי לוי

מ"מ וסגן ראש העיר נשר – מר ישי איבגי

ראש לשכת ראש העיר נשר – הגב' סיון פלדהמר

באמצעות דוא"ל: ishay.i@nesher.muni.il; s.s@nesher.muni.il; sivan.f@nesher.muni.il

מכובדי,

הנדון: פניה בדבר גביית דמי מכרז שלא כדין

סימוכין: מכרז פומבי מס' 31/23 שפורסם ביום 20.08.2023 למתן הצעות לתכנון מפורט לפרויקט שיקום חזיתות

מבנה היכל התרבות, הספרייה העירונית והרחבה המרכזית בעיר נשר

בשם מרשתי, התאחדות האדריכלים ובוני הערים בישראל (ע"ר), הריני לפנות אליכם בפניה בהולה לשם דרישה לביצוע אומדן ריאלי של דרישת תשלום דמי המכרזים כדלקמן:

1. מרשתי, התאחדות האדריכלים ובוני הערים בישראל, הינה הגוף המקצועי היציג של אדריכלי ישראל. ההתאחדות מספקת שירותים מקצועיים לכלל האדריכלים הפעילים בישראל, משמשת כחברה בלשכת המהנדסים והאדריכלים בישראל ומייצגת במסגרת הלשכה את מקצוע האדריכלות.
2. ביום 20.08.2023 עיריית נשר (להלן: **העירייה**) פרסמה מכרז פומבי למתן הצעות לתכנון מפורט לפרויקט שיקום חזיתות מבנה היכל התרבות, הספרייה העירונית והרחבה המרכזית בעיר נשר (להלן: **המכרז**), הגשת מסמכי המכרז מותנת בתשלום של 600 ₪ עבור מסמכי המכרז (להלן: **דמי המכרז**) שלפי אתר העיר לא יחוזרו.
3. מעבר לכך שהדרישה לגביית תשלום עבור מסמכי המכרז מהווה ניצול של עסקים המבקשים לגשת למכרזים ברשויות מקומיות, דרישה זו תהווה פגיעה ישירה בעסקים קטנים ובמספר המציעים במכרזים. דרישת העירייה לגבות דמי מכרז מהמציעים מהווה פגיעה בציבור ובפרט בזכותו היסודית לשוויון וחופש העיסוק בעת הגישה למכרזים, עת נדרש המציע לשלם לגוף הציבורי (העירייה) תשלום ראשוני כתנאי להשתתפות במכרז שעה שהתשלום כלל אינו משקף את עלות הדפסת המכרזים.
4. האמור לעיל מייצר רעה חולה נוספת בכך שהטלת חובת התשלום על מסמכי המכרז מהווה חסם בפני מציעים פוטנציאליים (ברובם משרדי אדריכלים קטנים), מצמצם את היצע המתחרים במכרזים ופוגע קשות בסיכויי העירייה לקבל הצעה טובה, איכותית ויעילה לטובת הציבור כולו.
5. **בתקנות חובת מכרזים, התשנ"ג-1993 (להלן: תקנות המכרזים)** קיימות שתי תקנות נפרדות לעניין:
 - 5.1 **תקנה 17(א)** מסמיכה את המשיבות לגבות תשלום סביר עבור מסמכי המכרז, לפי עלות הדפסתם, מקום בו לא ניתן להמציא אותם דרך האינטרנט.

- 5.2 **תקנה 18(ב)** מסמיכה את המשיבות להתנות השתתפות במכרז, בתשלום סביר עבור עלות הפקת המכרז. מדובר בשני סוגי תשלום נפרדים הנגבים מכוח תקנות שונות ואשר מטרתם שונה ואין תשלום עבור השתתפות במכרז מוציא את התשלום עבור רכישת מסמכי המכרז ולהיפך.
6. **חוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992, קובע בסעיף 2א(א1) תנאים להשתתפות במכרז:**
- "במכרז ששווי ההתקשרות הצפוי בו נמוך מחמישים מיליון שקלים חדשים, לא יתנה עורך המכרז את קבלת מסמכי המכרז או את ההשתתפות בו בתשלום בעד מסמכי המכרז או בעד עלות הפקת המכרז".**
7. אומנם החקיקה המצוינת לעיל מתייחסת למכרזים ממשלתיים וענייננו ברשויות מקומיות, אך אין שום סיבה להבדל בין משרד ממשלתי לבין רשות מקומית והגיעה העת שגם מעוצות אזוריות ורשויות המקומיות בישראל יחסו תחת כנפיו של חוק חובת המכרזים. אחידות זו, פרט להיותה צודקת וראויה, תמנע אי וודאות ותסייע מאוד לעסקים זעירים, קטנים ובינוניים (שרובם נמצאים בפריפריה) להשתלב בעוגת המכרזים של הרשויות המקומיות, הרבה מעבר לנתח, ממנו הם נהנים היום.
8. **תקנה 10(ב) לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987** (להלן: **תקנות העיריות**), מאפשרת לרשות מקומית אשר מעוניינת להתקשר בחוזה הטעון מכרז פומבי, לגבות תשלום בגין המצאת מסמכי המכרז "כפי שקבעה העירייה דרך כלל, לסוג של מכרזים או למכרז פלוני". נראה כי דמי המכרז לא נקבעו כלל בהתאם להיקפו וגודלו של המכרז וההתעסקות הנדרשת לשם קידומו אינם מהווים פרמטר לקביעת גובה התשלום, שנקבע על ידי המועצה באופן שרירותי.
9. בנוסף, ההגבלה המתוארת בסעיף 4.3 – **"האדריכל המוצע תכנן לפחות חמישה פרויקטים בתחום נשוא המכרז בהיקף כספי של מעל 10,000,000 ₪ בתוספת מע"מ אשר הסתיימו במהלך השנים 2015-2023"** – לתנאי המכרז מהווה הגבלה לא מידתית, שרירותית, ואף כזו שאין לה הצדקה ביחס לגודל ולהיקף הפרויקט הנדרש במכרז. הגבלת תנאי המכרז לתנאים הספציפיים הללו מוציאה מהתמודדות אפילו משרדי אדריכלות בינוניים בגודלם, ומשאירה רק קומץ מוגבל ביותר של משרדים גדולים להתמודד על הזכייה במכרז. מעבר לעובדה שאין להגבלה הזו ערך מוסף, היא פוגעת בתחרות שאופן שאינו מידתי ובאופן שחוטא לתום הלב ולהגינות שהעירייה נדרשת לעמוד בה כגוף ציבורי.
10. אופן ההתנהלות העולה ממסמכי המכרז מלמד על חריגה מהנוהל המוכר והראוי. התנהלות זו אינה עולה בקנה אחד עם מטרותיה של מועצה אזורית להביא לרווחת תושביה, שכן בחירת אדריכל אשר יתכנן תוכנית אדריכלית ראויה ראוי שיבחר מתוך מאגר נכבד של מציעים ולא מתוך רשימה מצומצמת של משרדי אדריכלים גדולים.
11. בנוסף, התנהלותכם עלולה להוות הסדר כובל על פי הגדרתו בסעיף 2(א) לחוק התחרות הכלכלית, תשמ"ח-1988, מאחר שבעצם העובדה שהתחלתם לגבות דמי השתתפות שלא מוחזרים לאדריכלים שלא זוכים במכרז, אתם מגבילים ומונעים מהמשרדים הקטנים או מהאדריכלים העצמאיים להשתתף במכרז, ומרכזים את העבודה אל מול המשרדים הגדולים. בעשותכם כן – אתם פוגעים באופן שאינו מידתי בתחרות ובאפשרויות של הקבוצה.

BALTER GUTH ALONI

BALTER GUTH ALONI | NE'EMAN KEYNAN | GRANOT

12. עקב כל האמור לעיל, תתבקש העירייה לבחון בשנית את דרישת גביית דמי המכרז ביחס למכרזים ולקבוע דמי מרכז סמליים באופן שיאפשר למשרדי אדריכלים קטנים ובינוניים להגיש את הצעותיהם.
13. מובהר, כי ככל שבקשתה של מרשתי לא תתמלא, מרשתי תעמוד לצד כל חבריה בכל הליך משפטי, ככל שכזה יידרש, ותעמיד לרשות האדריכלים את כל האמצעים העומדים לרשותה למען מטרה זו.
14. אין באמור במכתב זה, או שאינו אמור בו, כדי לפגוע בכל טענה ו/או זכות העומדת למרשתי, כדי לגרוע מהן או כדי למצותן.

עותק:

אדר' אורנה אנג'ל יו"ר התאחדות האדריכלים ובוני ערים בישראל

בכבוד רב

בלטר, גוט, אלוני ושות' - עורכי דין

אייל שטרנברג, עו"ד

BALTER GUTH ALONI

BALTER GUTH ALONI | NE'EMAN KEYNAN | GRANOT